

Bryssel, 17. maaliskuuta 2025
(OR. en)

7161/25

COH 19

ILMOITUS

Lähettäjä: Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: Dynaamisempi ja strategisempi koheesiopolitiikka: muutoksen aikaansaaminen nykyisessä ja seuraavassa rahoituskehyksessä
– *Keskustelu*

Koheesiopolitiikkaa käsittelevässä yleisten asioiden neuvoston istunnossa 28. maaliskuuta kokoontuvia koheesiopolitiikasta vastaavia ministereitä pyydetään keskustelemaan tämän ilmoituksen liitteenä olevan puheenjohtajavaltion asiakirjan pohjalta aiheesta ”Dynaamisempi ja strategisempi koheesiopolitiikka: muutoksen aikaansaaminen nykyisessä ja seuraavassa rahoituskehyksessä”.

Tausta-asiakirja**koheesiopolitiikkaa käsittelevää yleisten asioiden neuvostoa varten****”Dynaamisempi ja strategisempi koheesiopolitiikka: muutoksen aikaansaaminen nykyisessä ja seuraavassa rahoituskehityksessä”**

Viime kuukausina on keskusteltu yhä tiiviimmin seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen ja koheesiopolitiikan mahdollisista tulevista muodoista. Keskusteluun ovat osallistuneet kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, jotka edustavat Euroopan komissiota, jäsenvaltioita, alueita ja paikallisviranomaisia, muita EU:n toimielimiä sekä akateemisia tahoja ja kansalaisjärjestöjä¹. Keskusteluista tähän mennessä vedetyt tärkeimmät johtopäätökset osoittavat, että nykytilanteeseen perustuva lähestymistapa ei ole mahdollinen seuraavassa monivuotisessa rahoituskehityksessä. Yksityiskohtaisempien ratkaisujen osalta on kuitenkin olemassa useita mahdollisia lähestymistapoja, minkä vuoksi käytännön ratkaisuihin on keskusteltava ja niistä on pyrittävä yhteisymmärrykseen.

¹ Muiden muassa: neuvoston päätelmät koheesiopolitiikasta, koheesiopolitiikasta vastaavien ministerien yhteinen julkilausuma, jonka allekirjoitti 11 jäsenvaltiota (BG, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, RO, SK, SI, PL), hyväksytty Prahassa toukokuussa 2024; koheesiopolitiikan tulevaisuutta käsittelevän korkean tason työryhmän raportti; yhdeksäs koheesiokertomus ja neuvoston päätelmät, hyväksytty kesäkuussa 2024; E. Lettan raportti: Much More Than a Market; neuvoston päätelmät koheesiopolitiikan tulevaisuudesta.

Euroopan komissio ehdotti EU:lle joukon päätavoitteita ja prioriteetteja tuleville vuosille². **Niihin sisältyy tarve toteuttaa rohkeita toimia, joilla varmistetaan kestäväällä tavalla EU:n vauraus, kilpailukyky, demokratia, turvallisuus, puolustus ja häiriönsietokyky vaalien samalla EU:n arvoja. Kilpailukyky** mainittiin yhtenä EU:n päätavoitteista, ja tiedonannossa painotettiin sen **olevan Euroopan komission toimeksiannon keskiössä**. Yhtenä Euroopan kilpailukyvyn perustoista ovat ihmiset ja näin ollen **osaamisen ja laadukkaiden työpaikkojen edistäminen** on avainasemassa. Geopoliittisen tilanteen muuttuessa myös **Euroopan puolustuksen** merkitys on kasvanut, kuten Eurooppa-neuvosto äskettäin vahvisti³. Komissio ilmoitti mahdollisista toimista hallinnollisen taakan yksinkertaistamiseksi ja vähentämiseksi, politiikan täytäntöönpanon nopeuttamiseksi ja joustavuuden edistämiseksi sekä politiikkojen koordinoinnin parantamiseksi EU:n ja kansallisella tasolla. EU:n sääntelykehystä on tarkasteltava uudelleen ja mukautettava vastaamaan paremmin kansalaisten ja yritysten tarpeita sekä edistämään EU:n varojen oikea-aikaista ja tehokasta täytäntöönpanoa.

² Euroopan komissio 2025, *Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: EU:n kilpailukykykompassi*, COM(2025) 30 final; *Komission työohjelma 2025 – Yhdessä eteenpäin: rohkeammin, yksinkertaisemmin ja nopeammin toimiva unioni*, COM(2025) 45 final; *Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Yksinkertaisemmin ja nopeammin toimiva EU: tiedonanto lainsäädännön täytäntöönpanosta ja yksinkertaistamisesta*, COM(2025) 47 final; Euroopan komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin 4. maaliskuuta 2025 päivätty kirje

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_684; *komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Osaamisunioni*, COM(2025) 90 final.

³ Eurooppa-neuvoston päätelmät Euroopan puolustuksesta, 6.3.2025.

Helmikuussa 2025 julkaistussa tiedonannossa ”Kohti seuraavaa monivuotista rahoituskehystä”⁴ todetaan, että EU:n tulevassa talousarviossa olisi keskityttävä yhteisiin haasteisiin, joiden osalta unionin tason varainkäytöllä saadaan aikaan eniten lisäarvoa. Tiedonannossa todetaan yksiselitteisesti, että ”**EU:n painopisteet on toteutettava yhdessä jäsenvaltioiden ja niiden alueiden kanssa, koska monet EU:n investoinnit muotoutuvat niissä paikan päällä ja EU:n talousarviosta tuetaan ja edistetään niiden toimintaa**”. Tulosperusteisen lähestymistavan painokkaampaa täytäntöönpanoa korostetaan keinona lisätä täytäntöönpanon tehokkuutta ja nopeutta.

Samassa asiakirjassa Euroopan komissio ehdottaa myös uutta lähestymistapaa nykyaikaistettuun EU:n talousarvioon, jonka keskiössä olisi oltava muun muassa ”**maakohtaiset suunnitelmat, jotka sisältävät keskeisiä uudistuksia ja investointeja ja joissa keskitytään yhteisiin prioriteetteihin, kuten taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen**”. Komissio totesi, että ”*on suunniteltava vahvempi koheesio- ja kasvupolitiikka, jonka keskiössä ovat alueet, ja toteutettava se yhteistyössä kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten kanssa*”, mutta käytännön toteutustapoja on vielä selkeytettävä.

Komission mukaan tällainen suunnitelma voisi tarjota mahdollisuuksia parantaa EU:n ja kansallisten politiikkojen välistä koordinointia, varmistaa niiden välinen synergia ja edistää rakennemuutosta (jäsenvaltioissa ja alueilla) edellyttäen, että se yhdistetään täytäntöönpanosääntöjen yhdenmukaistamiseen ja yksinkertaistamiseen. Uudistusten ja investointien ehdotettu sisällyttäminen maakohtaisiin suunnitelmiin on kuitenkin epäselvää, erityisesti kun otetaan huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmien mukaisten uudistusten täytäntöönpanosta saadut kokemukset ja haasteet, jotka liittyvät alueiden asianmukaisen roolin määrittelyyn tässä mallissa. Lisäksi tämän uuden lähestymistavan mahdollinen vaikutus alueellisiin eroihin maan sisällä ja alue- ja paikallisviranomaisten rooli ovat epäselviä, ja ne voivat herättää huolta yleispätevän ratkaisun käyttöönotosta. Sen vuoksi on tarpeen pohtia ja keskustella jäsenvaltioiden kesken siitä, miten koheesio- ja kasvupolitiikka olisi pantava täytäntöön vuoden 2027 jälkeisessä rahoituskehyksessä, ottaen erityisesti huomioon komission ehdotukset, jotka koskevat EU:n prioriteetteja, toteutusmenetelmää ja koheesio- ja kasvupolitiikan asemaa näissä ehdotuksissa.

⁴ *Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Kohti seuraavaa monivuotista rahoituskehystä, COM(2025) 46 final.*

Pohdittaessa yhä intensiivisemmin mahdollisia tapoja sovittaa toimet ja politiikat yhteen komission ehdottamien EU:n uusien prioriteettien kanssa **vaikuttaa asianmukaiselta nykyaikaistaa myös koheesiopolitiikkaa jo nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä meneillään olevan koheesiopolitiikan ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä**. Nykyisen koheesiopolitiikan mukauttaminen yhteisiin haasteisiin edellyttäisi kaikkien asiaankuuluvien EU:n, kansallisen ja alueellisen tason sidosryhmien toimia, jotta koheesiopolitiikan täytäntöönpanoa ja tulosten saavuttamista voidaan suunnata uudelleen ja nopeuttaa.

Tässä yhteydessä komissio on todennut, että **meneillään oleva koheesiopolitiikan ohjelmien väliarviointi** voisi tarjota hyvän tilaisuuden mukauttaa koheesiopolitiikka uusiin tarpeisiin ja EU:n prioriteetteihin erityisesti EU:n kilpailukyvyyn tehostamisen, häiriönsietokyvyn, turvallisuuden vahvistamisen ja menettelyjen yksinkertaistamisen kannalta. Samalla korostetaan tarvetta edistää keskeisiä EU:n aloitteita, joihin kuuluu kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuus tai puolustusvalmiuksien vahvistaminen EU:ssa⁵. Meneillään olevaa koheesiopolitiikan väliarviointia voitaisiin hyödyntää myös siten, että pohdittaisiin lisäkeinoja, -mahdollisuuksia ja -kannustimia puolustustarkoituksiin⁶, mukaan lukien kaksikäyttöinfrastruktuurin lisäksi myös täysimittaiset sotilastarkoitukset. Sen vuoksi **on pohdittava, miten koheesiotavoitteeseen voidaan pyrkiä ja samalla vastata keskeisiin haasteisiin, kuten kilpailukyvyyn, häiriönsietokyvyn, turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseen EU:n, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla lyhyellä ja pitkällä aikavälillä**.

⁵ Muiden muassa: johtavan varapuheenjohtajan Raffaele Fitton puhe konferenssissa: "The European Way of Growth: A Growth Policy for a Secure, Resilient and Globally Competitive Europe"; johtavan varapuheenjohtajan Raffaele Fitton puhe koheesiopolitiikan tulevaisuudesta Euroopan parlamentin aluekehitysvaliokunnassa, Euroopan komissio, 2025; Euroopan komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin 4. maaliskuuta 2025 päivätty kirje https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_684.

⁶ Eurooppa-neuvoston päätelmät Euroopan puolustuksesta, 6.3.2025.

Koheesiopolitiikasta vastaavien ministerien virallisessa kokouksessa käytävässä keskustelussa pyritään selvittämään mahdollisia tapoja tehostaa koheesiopolitiikkaa. On selvää, että tulevaa koheesiopolitiikkaa olisi kehitettävä ja tuotava lähemmäs EU:n yhteisiä prioriteetteja. Samaan aikaan koheesiopolitiikan päätavoite eli sosiaalisen, taloudellisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden saavuttaminen on kuitenkin säilytettävä ja sitä on edelleen vahvistettava.

Keskustelun jäsentämiseksi puheenjohtajavaltio Puola pyytää ministereitä esittämään näkemyksensä alla olevista kysymyksistä koheesiopolitiikasta vastaavien ministerien kokoonpanossa pidettävässä yleisten asioiden neuvoston istunnossa. Nämä kysymykset käsitellään yhden puheenvuorokierroksen aikana. Kukin puheenvuoro saa kestää korkeintaan 4 minuuttia.

1. Miten perussopimusten mukaiset koheesiopolitiikan tavoitteet olisi saavutettava ja miten monitasoista hallintoa olisi edistettävä EU:n politiikkojen uuden rakenteen puitteissa vuoden 2027 jälkeen? Miten ohjelmasuunnittelu olisi toteutettava ehdotetuissa maakohtaisissa suunnitelmissa, mukaan lukien uudistukset ja investoinnit kansallisella ja alueellisella tasolla?
2. Komission lähestymistapa ja Eurooppa-neuvoston päätelmät huomioon ottaen, miten koheesiopolitiikkaa olisi mukautettava nykyisessä rahoituskehyksessä, jotta sillä voidaan puuttua tehokkaasti esiin nouseviin prioriteetteihin ja tarpeisiin?